

EKİM 2017

Takvim ve Öngörüler

- Dünya Ticaretinde İyimser Toparlanma
- Almanya Seçimlerinde Beklenmedik Sonuçlar
- FED Beklentilere Tüm Cevapları Verdi
- Türkiye'de OVP Hızlı Büyüme Hedefliyor

İçindekiler:

- Beklentiler 1
- Takvim 2
- Öngörüler 3
- Bilgi Yönetimi 4

Dünya Ekonomisinde Beklentiler

Dünya Ticaretinde Büyüme Hızlanıyor

Dünya mal ticareti yılın ilk yedi ayında değer olarak yüzde 7,0 büyümüştür. Miktar artışı önemli ölçüde toparlanmaktadır. Petrol ve emtia fiyatlarındaki artış da ticaretin büyümesine katkı sağlamaktadır. Dünya ekonomisinde büyümenin hızlanması dünya mal ticaretini de desteklemektedir. Dünya Ticaret Örgütü de bu gelişmelere paralel olarak 2017 yılı dünya mal ticaretinde miktar olarak büyüme beklentisini yüzde 2,4'den yüzde 3,6'ya yükseltmiştir. 2018 yılı dünya mal ticaretinde miktar olarak büyüme beklentisi ise yüzde 2,8'den yüzde 3,2'ye çıkmıştır. Dünya ekonomisi ve ticaretinde büyüme hızlanmaktadır.

Almanya Seçimleri ve Katalonya Referandumu

Almanya'da yapılan kritik seçimleri Merkel kazanmış olmakla birlikte önemli ölçüde güç kaybetmiştir. Merkel Liberaller, Yeşiller ve Hür Demokratlardan en az ikisi ile koalisyon yapmak zorunda kalmıştır. Merkel'in oluşturacağı iktidar seçenekleri ile AB'de çok vitesli Avrupa'ya geçiş hedefi de zorlanacaktır. İspanya'da yapılan Katalonya bağımsızlık referandumu ise AB'de yeni bir siyasi krizin habercisidir. Bu iki gelişme ile Euro zayıflarken Avrupa Merkez Bankası para politikasındaki normalleşme kararını 26 Ekime bırakmıştır. AMB mevcut yeni gelişmeler ışığında genişlemeyi bir süre daha sürdürecektir.

FED Para Politikasını Normalleştiriyor

ABD Merkez Bankası FED 20 Eylül toplantısında bilanço küçültme takvimini açıklamıştır. FED bilançosunu küçültmeye Ekim ayından itibaren başlayacaktır. Bilanço 2020 yılı sonuna kadar 1,65 trilyon dolar küçülecektir. FED yılsonunda bir faiz artışı daha yapacaktır. 2018 yılında ise 3 faiz artışı beklenmektedir. Para politikalarındaki normalleşme ile küresel mali koşullar kademeli olarak sıkılaşacaktır, yeni koşullar gelişen ülkeleri seçici olarak etkileyecektir. Trump yönetimi vergi reformunu da açıklamış ve Kongreye taşımıştır. Vergi reformunun kabul edilmesi Trump yönetimini ve Doları güçlendirecektir.

Türkiye Ekonomisinde Beklentiler

Kuzey Irak Referandumu Türkiye İçin Riskler Taşıyor

Kuzey Irak Kürt Yönetiminin gerçekleştirdiği referandum sonrası ortaya çıkan beklentiler ekonomi üzerinde önemli riskler oluşturmaktadır. Öncelikle Irak'ın toprak bütünlüğüne ilişkin olarak ve Irak içindeki gruplar arasında çatışma riskleri bulunmaktadır. Olası gelişmeler Türkiye tarafından da milli güvenlik endişeleri olarak izlenmektedir. Kuzey Irak kaynaklı yüksek riskler bir süre daha ekonomi ve piyasalar üzerinde baskı yaratacaktır. Ayrıca referandum sonucu ile oluşan koşullar içinde Irak ile ticaret de olumsuz etkilenecektir. Hem Kuzey Irak ile hem de Irak'ın geri kalanı ile ticaret yavaşlayacaktır. Kapıların kapatılması seçeneğinde ise ticaret tamamen duracaktır. Türk Lirası da mevcut riskler nedeniyle değer kaybederken, Türk Lirası faizler de aynı gerekçeyle artmaktadır.

Almanya Seçim Sonuçları Türkiye-AB İlişkilerini Etkileyecek

Almanya'da yapılan seçimlerde Merkel ve partisi birinci olmasına karşın önemli ölçüde güç kaybetmiştir. Merkel yine koalisyon kurmak zorunda kalmıştır. Merkel Liberaller, Yeşiller ve Hür Demokratlardan en az ikisi ile koalisyon yapacaktır. Merkel'in olası koalisyon seçenekleri ve muhalefetin olası tutumu ile muhtemelen yabancı karşıtlığı politikalar güçlenecektir. Bu nedenle Türkiye için zor bir dönem başlamaktadır. Ancak öncelikle Almanya'da bir hükümetin kurulması beklenmektedir. Almanya'da Merkel'in kuracağı koalisyon olasılıkları AB reformlarını öteleyebilecektir. Bu nedenle Euro da zayıflamaktadır.

Yeni Orta Vadeli Program Daha Hızlı Ekonomik Büyüme Hedefliyor

2018-2020 dönemini içeren Orta Vadeli Program açıklanmıştır. Orta Vadeli Programın sayısal hedefleri içinde 3 yıl boyunca ekonomik büyüme yüzde 5,5 olarak hedeflenmiştir. Son beş yıldır büyüme hedefleri yüzde 4,0-5,0 arasında değişmişken, yeni program

ile birlikte Hükümet büyüme hızlandırmayı seçmiştir. Program yapısal reformlara da geniş yer vermektedir, ancak bu kez yapısal reformlar daha çok büyüme ile ilişkilendirilmiştir. Yeni program Türkiye'nin büyüme ve gelişme potansiyelini daha çabuk kullanmayı hedeflemektedir. Bunu yaparken finansal istikrarı ve fiyat istikrarını kaybetmemek için yapısal reformlar büyük önem taşımaktadır.

Merkez Bankası Enflasyon Endişelerine Rağmen Piyasaları Destekliyor

TC. Merkez Bankası Eylül ayı toplantısı sonrası yaptığı değerlendirmede enflasyona ilişkin endişelerini ortaya koymuştur. Buna rağmen faizlerde bir değişiklik yapmamış olup genişletici para politikası uygulamaya devam etmeyi seçmiştir. Eylül ayı sonunda piyasaya bırakılan likidite 120 milyar TL'yi aşmıştır. Merkez Bankası piyasaların ve Hazine'nin artan nakit ihtiyacını karşılamak için daha çok likidite vererek ödeme sistemini rahatlatmakta ve talebi de desteklemektedir.

Ekim 2017 Ekonomi-Dış Politika-Siyaset Takvimi						
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
2 TÜRKİYE, ABD, AB,ÇİN AĞUSTOS AYI ISM-PMİ İMALAT ENDEKS VERİLERİ	3 TÜRKİYE EYLÜL AYI ENFLASYON VERİSİ	4 AVRUPA AĞUSTOS AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	5	6 ABD EYLÜL AYI İŞSİZLİK VERİSİ	7	8
9 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI PERAKENDE SATIŞ VE SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	10 IMF-DÜNYA BANKASI YILLIK TOPLANTISI	11 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI CARİ AÇIK VERİSİ TÜRKİYE AĞUSTOS AYI MOTORLU KARA TAŞIT VERİSİ	12 AVRUPA AĞUSTOS AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	13 ABD EYLÜL AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	14	15
16 TÜRKİYE TEMMUZ AYI İŞSİZLİK VERİSİ	17 ABD EYLÜL AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	18	19 AVRUPA BİRLİĞİ ZİRVESİ	20 AVRUPA BİRLİĞİ ZİRVESİ	21	22
23 TÜRKİYE EKİM AYI TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	24 TÜRKİYE EYLÜL AYI KONUT SATIŞ VERİSİ	25 TÜRKİYE EKİM AYI REEL KESİM VE SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ TCMB EKİM AYI KAPASİTE KULLANIM ORANI	26 TCMB TÜRKİYE MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI ECB AVRUPA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	27	28	29
30 TÜRKİYE EKİM AYI EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ BOJ JAPONYA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	31 TÜRKİYE EYLÜL AYI DIŞ TİCARET VERİLERİ					

Kuzey Irak referandumunu sonrası jeopolitik riskler arttı
Türkiye, İran ve Irak Merkezi yönetimi ile ortak hareket düzenleyebilir
Katalonya bağımsızlık referandumunu Avrupa'da yeni bir süreç başlatıyor
Almanya'da Merkel hükümet kurmakta zorlanacak
Türkiye-AB ilişkileri AB Zirvesinde gündeme gelmeyebilir
İŞİD ile mücadele sona yaklaştıkça Suriye ve Irak'ta sonrasına ilişkin belirsizlik artıyor
Türkiye'de Meclis uyum yasalarına yoğunlaşacak
OHAL yeniden uzatılacak
Yeni parti kuruluşları siyasi gündemi şekillendirecek

Mali Göstergelerde Öngörüler

Türk Lirası Değer Kaybediyor

Kuzey Irak'taki gelişmeler Türk Lirası üzerinde baskı yaratmaktadır. Türk Lirası sepet kur Eylül ayını 4,02 olan tarihi zirveye en yakın ikinci seviyede ve 3,89 ile kapatmıştır. ABD Merkez Bankası'nın bilanço küçültmeye başlayacak olması da gelişen ülke kademeli baskı yaratmaya başlamıştır. AB ile ilişkilerin de Ekim ayında kopma noktasına gelme olasılığı Türk Lirasında değer kaybına yol açmaktadır. Merkez Bankası bu değer kaybı baskıları karşısında Türk Lirasını ancak yüksek faiz politikası ile koruyabilmektedir. Yerleşiklerin döviz mevduat hesapları da tarihi yüksek seviyeye ulaşmıştır.

TL Faizler Yukarı Yönlü

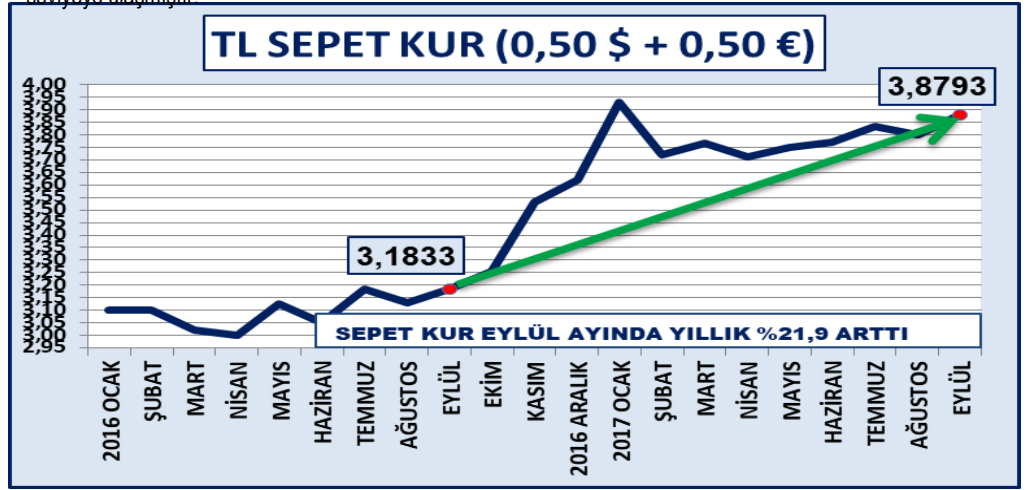
Yüksek enflasyon ve Merkez Bankası'nın buna karşı uyguladığı yüksek faizler nedeniyle Türk Lirası faizler yukarı yönlü kalmaya devam etmektedir. Jeopolitik ve Dış politik riskler de TL faizleri yukarı yönlü itmektedir. Hazinesin artan borçlanma ihtiyacı da faizleri artırmaktadır. Bunlara ilave olarak yeni orta vadeli programdaki kamu açıkları hedefleri de TL faizleri olumsuz etkileyecektir. Hazinesin borçlanma ihtiyacı 2018 yılında da artarak sürecektir. Tüm bu nedenlere bağlı olarak TL faizler yukarı yönlü kalmaya devam edecektir.

Euro Zayıflıyor, Petrolde Irak Etkisi

Almanya seçimlerinde Merkel'in zayıflaması ve ortaya çıkan koalisyon seçenekleri Euro'yu zayıflatmıştır. İspanya'nın Katalonya bölgesinde yapılan bağımsızlık referandumu da Euro üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Avrupa Merkez Bankası'nın Ekim ayı kararı zayıflayan Euro'ya yön verecektir. Petrol fiyatları ise Kuzey Irak referandumuna bağlı ortaya çıkan riskler ile artmıştır. Altın fiyatları Dolardaki güçlenme beklentisi ile zayıf kalmaktadır. Diğer emtia fiyatları ise artan talepten destek alırken, güçlenen Dolar ile durağan kalmaktadır.

- **Türk Lirası'nda Baskı**
- **TL Faizler Yukarı Yönlü**
- **Euro Bu Kez Zayıflıyor**
- **Irak'taki Gelişmeler Petrolü Etkiliyor**

"Türk Lirası Sepet Kur Değer Kaybediyor"

Reel Sektör ve İktisadi Faaliyetlerde Beklentiler

İktisadi faaliyetlerde canlılık Eylül ayında da sürmüştür. Yılın son çeyreğine de yine canlılık beklentisi ile girilmiştir. Kamunun yılın ilk çeyreğinden itibaren uyguladığı destekler çarpan etkisi ile piyasalar ve işler üzerindeki olumlu etkisini halen sürdürmektedir. Ancak Eylül ayı sonu itibarıyla sona eren sektörel vergi indirimleri nedeniyle piyasalardaki canlılık sektörler arası yer değiştirebilecektir. Özellikle beyaz eşya, elektronik eşya ve mobilya satışlarında yavaşlama olabilecektir.

Güven ve beklenti tarafında bir miktar durağanlaşma ve soluklanma yaşanmaktadır. Tüketici güven endeksi ile tüketicilerin alışveriş beklentileri Eylül ayı endeksinde gerilemiştir. Bloomberg tüketici güveni de gerileme göstermiştir. Buna karşın reel sektörün beklentilerinde artış sürmüştür.

Üretim tarafında Eylül ayında sanayi kapasite kullanım oranı yüzde 79,0 ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. İstanbul Sanayi Odası PMI verisi Eylül ayında

53,5 olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayında kaydedilen 55,3 seviyesine göre düşüş yaşanmış olsa da endeks Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarındaki genel iyileşmenin devam ettiğini göstermektedir.

Dış ticarete de hızlı bir büyüme yaşanmaktadır. Eylül ayında ihracat yüzde 8,7, ithalat ise yüzde 30,7 artmıştır. Dış ticaretteki genişleme iktisadi faaliyetlerdeki canlılığı yansıtmaktadır. İhracattaki artış birçok sektörü de dolaylı olarak desteklemektedir. Ayrıca ithalatta ulaşılan artış oranları işlerde ısınmayı da göstermektedir.

Piyasalarda otomotiv ve konut satışları Eylül ayında da canlılığını korumuştur. Konutta KDV indirimlerinin sona erdirilmesi satışları yavaşlatacağı. Otomobilde ise MTV'nin önümüzdeki yıl artacak olması talebi öne çekecektir. Perakende sektöründe ise canlılık sürmektedir. Mevsimsellik ile birlikte perakende pazarda iç talep canlı

seyretmektedir. Turizm sektörü de katkı vermeye devam etmektedir.

Merkez Bankası yüksek faizlerine karşın piyasalara geniş likidite vermeye devam etmektedir. Böylece iç talep canlı tutulmakta ve ödeme olanakları rahatlatılmaktadır. Kredi genişlemesinin yavaşlaması ise firmaların nakit akışlarını yeniden yavaşlatmaya başlamıştır.

Yılın son çeyreğinde mevsimsellik etkisi ile de iktisadi faaliyetlerde canlılık sürecektir. Ancak desteklerin sona erdirilmesi ile birlikte piyasalar kendi dinamiklerine dönecektir. Ayrıca önümüzdeki yıl için planlanan yeni vergiler ve vergi artışları da piyasaları etkilemeye başlayacaktır. Yükselen maliyetler ile mal ve hizmet fiyat artışları da kaçınılmaz olmaya devam edecektir.

- **İktisadi Faaliyetlerde Canlılık Sürüyor**
- **Sektörel Desteklerin Sona Ermesi İle Piyasalar Kendi Dinamiklerine Dönüyor**
- **Maliyet Artışları Sürüyor**
- **Üretimde ve İhracatta Artış Devam Ediyor**

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Sergül Sokak, Saral Sitesi
C Blok Kat:3 Daire:10
Gayrettepe/Beşiktaş
İSTANBUL

TELEFON:
(212) 3528795

E-MAIL:
info@esdh.com.tr

Web Adresi
www.esdh.com.tr

Dr.Can Fuat Gürleşel
can@esdh.com.tr

Bilgi Yönetimi Türkiye İthalatı Ocak-Ağustos 2016/2017

İTHALAT	2016 OCAK- AĞUSTOS MİLYON DOLAR	2017 OCAK- AĞUSTOS MİLYON DOLAR	2016/2017 DEĞİŞİM %
I. YATIRIM MALLARI	24.229	20.544	-15,2
II. ARA MALLARI	88.184	110.100	24,9
1. SANAYİ İÇİN İŞLEM GÖRMEMİŞ HAMMADELER	5.857	7.874	34,4
2. SANAYİ İÇİN İŞLEM GÖRMÜŞ HAMMADELER	44.032	56.105	27,4
3. İŞLEM GÖRMEMİŞ YAKIT VE YAĞLAR	1.585	2.513	58,6
4. YATIRIM MALLARININ AKSAM VE PARÇALARI	9.158	9.612	5,0
5. TAŞIMACILIK ARAÇLARININ AKSAM VE PARÇALARI	8.489	9.716	14,5
6. ESASİ YİYECEK VE İÇECEKOLAN İŞLENMEMİŞ HAMMADDE	2.307	2.728	18,2
7. ESASİ YİY. VE İÇE. OLAN İŞLENMİŞ HAMMADDE	1.455	1.454	-0,1
8. İŞLEM GÖRMÜŞ DİĞER YAKIT VE YAĞLAR	5.349	6.553	22,5
9. PETROL VE DOĞALGAZ VB.	9.951	13.543	36,1
III. TÜKETİM MALLARI	18.292	17.871	-2,3
TOPLAM İTHALAT	130.967	148.979	13,8

- İthalatta artış hızlanmaya başlamıştır.
- İthalattaki bu eğilim hızlı büyümenin de sürmekte olduğunu göstermektedir.
- Ancak yatırım ve tüketim malı ithalatı gerilemektedir. Yatırımlar halen durgundur. Korunma önlemleri ve döviz kurları seviyesi ise tüketim malı ithalatını sınırlamaktadır.
- İthalattaki esas artış sanayi için işlem görmüş ve görmemiş hammaddelerden kaynaklanmaktadır.
- İthalattaki bu yapı sanayi üretimindeki hızlanmaya da işaret etmektedir.

TEMEL GÖSTERGELER

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
Dolar/TL	3,7942	3,6143	3,6427	3,5504	3,5398	3,5232	3,5290	3,4472	3,5585
Euro/TL	4,0632	3,8291	3,8921	3,8744	3,9629	4,0198	4,1399	4,1504	4,2000
Euro/Dolar	1,0790	1,0552	1,0656	1,0897	1,1245	1,1426	1,1842	1,1910	1,1813
MB Politika Faizi %	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
Gösterge Tahvil Faizi %	11,15	11,09	11,30	11,34	11,04	11,12	11,55	11,56	11,89
Cari Açık Yıllık Milyar \$	33,0	33,4	32,7	33,4	35,6	34,4	37,1		
TÜFE Yıllık %	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79	10,68	11,20
Toplam Krediler Milyar TL	1.848,7	1.801,5	1.861,8	1.888,7	1.926,1	1.951,7	1.972,8	1.988,7	2.002,9
Brent Petrol Varil Dolar	55,70	55,59	52,83	51,73	50,97	47,92	52,64	52,86	56,79
Dow Jones Endeksi	19.864	20.812	20.663	20.940	21.009	21.350	21.891	21.948	22.405
BIST-100 Endeksi	86.296	87.478	88.947	94.655	97.542	100.440	107.531	110.010	102.908